

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Η ανάληψη παγκόσμιας δράσης είναι απαραίτητη δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή δε γνωρίζει σύνορα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρωτοστάτησε στην κατάρτιση της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (1992) και του Πρωτοκόλλου του Κιότο (1997), το οποίο θέτει περιορισμούς στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από αναπτυγμένες χώρες (ΕU, 2014). Σήμερα, που πάνω από τις μισές εκπομπές αερίων παγκοσμίως προέρχονται από τις αναπτυσσόμενες χώρες, η διεθνής κοινότητα προετοιμάζει μια νέα συμφωνία για το κλίμα, με έναρξη ισχύος το 2020. Η δράση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κλιματική αλλαγή συνίσταται στα εξής:

- Εκπόνηση και εφαρμογή στρατηγικών και πολιτικών για το κλίμα.
- Εκπροσώπηση σε διεθνείς διαπραγματεύσεις για το κλίμα.
- Εφαρμογή του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΔΕ).
- Παρακολούθηση της υλοποίησης των στόχων μείωσης των εκπομπών σε τομείς εκτός ΣΔΕ.
- Προώθηση της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα που θα βασίζεται σε καθαρές τεχνολογίες.
- Εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για την προστρομητή στην κλιματική αλλαγή και στήριξη των σχετικών δράσεων των κρατών μελών.
- Διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ, ώστε το 20% να διοχετεύεται στη δράση για το κλίμα.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
T.: 2310 250601-3, e-mail: agroclimawater@yetos.gr
site: lifeagroclimawater.eu

Δικαιούχοι έργου:

ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α. - ΚΟΥΤΑΛΟΥ Β.
YETOS Ο.Ε.
(Συντονιστής)
www.yetos.gr

Πανεπιστήμιο Βασιλικάτα Ιταλίας
Τμήμα Ευρωπαϊκού
και Μεσογειακού Πολιτισμού
<http://dicem.unibas.it/site/home.html>

Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός
«Δήμητρα»
Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας
• Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών
και Αμπέλου Χανίων
www.nagref-chai.gr
• Ινστιτούτο Εδαφούδαστικών Πόρων
www.lri.gr

Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη
Ένωση Μεραμβέλου
Ανώνυμη Εταιρεία
www.easm.gr

ΡοδαξΆρο Ε.Π.Ε.
Συστήματα Διαχείρισης
για Περιβάλλον και Ποιότητα
www.rodaxagro.gr

Κοινωφελής Επιχείρηση
Δήμου Πλατανιά
www.platanias.gr

Assofruit Italia
Αγροτικός Κοινωνικός
Συνεταιρισμός
www.assofruit.com

LIFE 14 CCA/GR/00389 - AgroClimaWater

Προώθηση της αποδοτικής χρήσης νερού και υποστήριξη της μετάβασης προς μια ανθεκτική, στην κλιματική αλλαγή, γεωργία στις μεσογειακές χώρες

Το έργο LIFE14 ENV/GR/000389 - AgroClimaWater υλοποιείται με τη συμεισφορά του προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των δικαιούχων του έργου

Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Το κλίμα της Γης αλλάζει. Η μέση θερμοκρασία του πλανήτη αυξάνεται ως αποτέλεσμα των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις ανθρώπινες δραστηριότητες (ΕU, 2014). Τον περασμένο αιώνα, η μέση θερμοκρασία στην Ηπειρωτική Ευρώπη αυξήθηκε κατά περίπου 1,4°C, δηλαδή 0,6°C περισσότερο από τον παγκόσμιο μέσο όρο (0,8°C). Οι υψηλές αυτές θερμοκρασίες:

- Προκαλούν το λιώσιμο των πάγων και την άνοδο της στάθμης της θάλασσας.
- Ευθύνονται για πλημμύρες ή ξηρασίες σε περιοχές που μέχρι τώρα δεν γνώριζαν τέτοια ακραία καιρικά φαινόμενα.
- Έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, την οικονομία και την καθημερινότητά μας.

Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΙΝΑΙ ΕΠΙΤΑΧΤΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ.

Η γεωργία, ο πλέον ευάλωτος στις καιρικές συνθήκες τομέας, αναμένεται να υποστεί τις αρνητικότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στο άμεσο μέλλον.

Η διαθεσιμότητα του νερού κατά τη θερινή περίοδο αναμένεται να μειωθεί κατά 20-30%, για πιθανή αύξηση της θερμοκρασίας κατά 2°C και 40-50%, για αύξηση κατά 4°C (Stern p. 123).

Οι υψηλότερες θερμοκρασίες σε συνδυασμό με τη μειωμένη διαθεσιμότητα νερού μπορούν να μειώσουν σημαντικά τη γεωργική παραγωγή. Εκπιμήσεις αναφέρουν μείωση έως και 30% στις περιοχές της Νότιας Ευρώπης μέχρι το 2100 (<http://peseta.jrc.ec.europa.eu/docs/Agriculture.html>).

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ LIFE AgroClimaWater

Το έργο LIFE AgroClimaWater στοχεύει στην προώθηση της αποδοτικής χρήσης νερού και στην υποστήριξη της μετάβασης προς μια ανθεκτική, στην κλιματική αλλαγή, γεωργία στις μεσογειακές χώρες μέσω της ανάπτυξης στρατηγικής προσαρμογής της διαχείρισης νερού σε τρεις αγροτικές οργανώσεις, δύο σε περιοχές της Κρήτης (Μεραμβέλλο και Πλατανιάς) και μια στη Basilicata της Ιταλίας (Metapontino). Επιμέρους στόχοι του είναι:

- Η ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών διαχείρισης νερού ενώπιον της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο αγροτικών συνεταιρισμών.
- Ο καθορισμός και εφαρμογή αποδοτικών ως προς τη χρήση νερού γεωργικών πρακτικών σε δενδρώδεις καλλιέργειες.
- Η δημιουργία πρότυπων αγροκτημάτων προσαρμοσμένων στην έλλειψη νερού.
- Η ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής των αγροτών και των οργανώσεων τους στην κλιματική αλλαγή: ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση.
- Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όλων των χρηστών νερού για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο πιλοτικών υπολεκανών του έργου.
- Η διάδοση των προτεινόμενων στρατηγικών, με στόχο την εφαρμογή τους από αγρότες και αγροτικούς συνεταιρισμούς τόσο στις επιλεχθείσες περιοχές, όσο και σε περιοχές που αντιμετωπίζουν παρόμοιες κλιματικές προκλήσεις.
- Η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων του έργου στην Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία και πολιτική που αφορά στη γεωργία, στην κλιματική αλλαγή και στο περιβάλλον.

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το έργο LIFE AgroClimaWater αξιοποιεί το πρότυπο EWS της European Water Partnership (EWP) σε επίπεδο αγροτικών οργανώσεων, για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης νερού και στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, οι οποίες θα περιλαμβάνουν:

1. Καλές καλλιεργητικές πρακτικές για την ενίσχυση της αποδοτικής χρήσης νερού σε πολυετείς καλλιέργειες (ελιά, εσπεριδοειδή και ροδάκινα), σε επίπεδο αγρού.
2. Δράσεις διακυβέρνησης για την επίτευξη δίκαιης και διαφανούς διαχείρισης των υδάτων, σε επίπεδο αγροτικών οργανώσεων.
3. Σχέδια αντιμετώπισης πλημμυρών και ξηρασίας που διασφαλίζουν την ολιστική προσέγγιση της προσαρμογής της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή.

ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ EWS

(European Water Stewardship Standard)

Το πρότυπο εθελοντικής συμμόρφωσης EWS της European Water Partnership αφορά στη βιώσιμη διαχείριση νερού σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού. Περιλαμβάνει 4 βασικές αρχές: βιώσιμη άντληση, καλή κατάσταση των υδάτων, προστασία περιοχών υψηλής αξίας διατήρησης και δίκαιη διαχείριση νερού, οι οποίες στοχεύουν στην αναγνώριση και οξιολόγηση των επιπτώσεων μιας δραστηριότητας και στη λήψη μέτρων για τη συνεχή βελτίωση της διαχείρισης νερού από τους χρήστες.

Περισσότερες πληροφορίες για το πρότυπο EWS στην ιστοσελίδα της EWP:
www.ewp.eu/stewardship

LIFE
AgroClimaWater

ΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στο πλαίσιο του LIFE AgroClimaWater πρόκειται να εφαρμοσθούν καλλιεργητικές πρακτικές σε δέκα (10) αγρούς ανά πιλοτική περιοχή του έργου με στόχο τη βελτίωση της διαχείρισης νερού, οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν στη:

1. **Μείωση της εξάτμισης νερού από το έδαφος.**
Πρακτική: εδαφοκάλυψη.
Δυνητική μείωση απωλειών έως και 60% κατά περιόδους.
2. **Μείωση της διαπνοής.**
Πρακτικές: κατάλληλο χειμερινό και θερινό κλάδεμα, έγκαιρη απομάκρυνση ζιζανίων.
Δυνητική μείωση απωλειών έως και 30% κατά περιόδους.
3. **Μείωση απωλειών νερού και θρεπτικών στοιχείων μέσω βαθειάς διήθησης.**
Πρακτικές: Αύξηση οργανικής ουσίας εδάφους, υδρολίπανση.
Δυνητική μείωση απωλειών έως και 30% κατά περιόδους.
4. **Μείωση επιφανειακής απορροής.**
Πρακτικές: Διατήρηση ζιζανίων τις υγρές περιόδους, σγκατάσταση φραγμών συγκράτησης.
Δυνητική μείωση απωλειών νερού έως 50% και εδάφους έως 90%.
5. **Μείωση κατανάλωσης αρδευτικού νερού.**
Πρακτικές: Άρδευση βασισμένη σε μετεωρολογικά δεδομένα, εφαρμογή ελλειμματικής άρδευσης και βελτιστοποίηση αρδευτικού δικτύου.
Δυνητική μείωση στη χρήση αρδευτικού νερού περίπου 20%.

Η αποτελεσματικότητα των καλλιεργητικών πρακτικών στην αποδοτική χρήση νερού καθώς και στην παραγωγικότητα των δέντρων θα αξιολογηθεί μέσω ενός προγράμματος εφαρμογής και παρακολούθησής τους για μια περίοδο τριών ετών.

LIFE 14 CCA/GR/00389 - AgroClimaWater

LIFE
AgroClimaWater

Αρδοτική χρήση νερού για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη διασφάλιση της ζωής στη Γη!